AYDEDE

No. 91 — 67
CUMARTESİ 25 Aralık 1948
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasî hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi : 1922
Telgraf : Aydede — İstanbul
Telefon - 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Pistonlu Hayláz

Adnan Adıvar, bütçe komisyonunun Milli Eğitim faşlını müzakeresi arasında demiş ki: "milletin herkese yüksek tahsil yaptırmak mecburiyeti yoktur. Demokrasi lise kapısında durur. Ondan ilerisi için hakikaten âlim, fen adamı veya sanatkâr olarak yetişecekleri anlaşılacak gençlere millet yardım eder.,,

Doğrudur ve bu, böyledir işte.

Lâkin yine o komisyon müzakerelerinden öğrendik ki millet hesabına ecnebi memleketlere gönderilenler arasında beş yıldanberi doktorasını bitirip yurduna dönmeyen talebe varmış! Bir doktora için beş sene... Bu derece kafasız ve ayrıca yüzsüz insandan artık vatana bir fayda beklenir mi? Asıl şaşılacak nokta o haylazın beş senedir geriye çağırılmamasıdır. Ne kuvvetli himayedir bu! Himaye edilmesi gösteriyor ki haylazın arkası veya pistonu pek kuvvetlidir ve ecnebi memleketlere gönderilmesi de kendi meziyetinden değil, hamilerinin nüfuzlu adamlar olmasındandır.

Milli Eğitim Bakanı, tenkit ve itirazlara karşı, haylazlık eden talebenin geri çağırılacağını, kendi parasile giden haylazların da dövizini keseceğini vadetmiş.

Bakanın bütçe komisyonunda itaba uğramadan bunu yapması lâzım gelmez miydi? Hoş, yapılacağı hâlâ şüphelidir. Gelecek sene bütçesinde yeni Bakanın ayni tenkitlerle karşılaştığını ve ayni vaadlerde bulunduğunu işitirsek hayret etmeyiz.

Her şeyden önce pistonu kırıp sahibinin suratına atacak çapta adamlara muhtacız. Millet kesesinden pistonlu haylaz yetiştirmeğe ancak öyle bir Bakan "Paydos!,, diyebilir!

AYDEDE

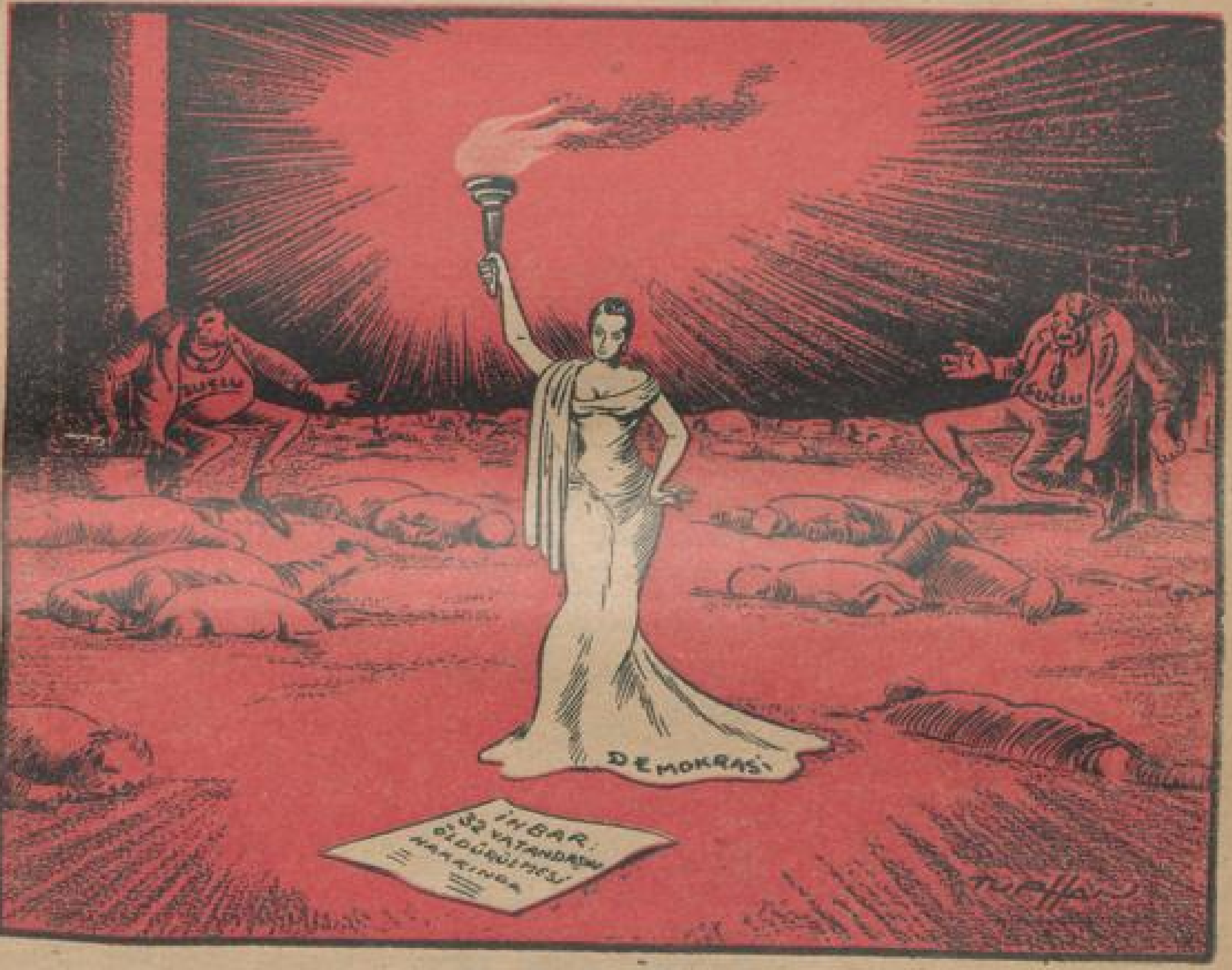

Beş Buçuk Yıl sonra!

Bir Taşla İki Kuş Vuralım !

Anayasada tadilât yapılması fikrin mevzuudur. Bu değişiklikler yapılırsa **yani kuvvetlerin tefriki esasına dayanan demokratik sistem kabul edilirse içinde bulunduğumuz siyasi çıkmazdan kurtulacakmışız.** Biz de tadili taraftarıyız. Fakat anayasa tekrar ele alınmışken yapılacak bir iş daha vardır: **Güya Türkçeleştirdiğimiz acaip tercümeyi bırakarak eski metne dönmek.**

Döndüğümüz takdirde o tadilâtla beraber bir taşla iki kuş vurmuş olacağız. Hem Anayasa siyasî çıkmazlıktan kurtulacak, hem de Anayasa tercümesinin bizi soktuğu lisan çıkmazı açılacak. İki başlı bir ferahlığa kavuşacağız!

Şeker Hakkında Mecliste Söyientiler

★ "Millete, şeker hastalığına tutuluncaya kadar şeker yedireceğim. Memlekette artık şeker diye bir mesele kalmamıştır.,,

— Hasan Saka —

(Bir milletvekilinden rivayet)

★ Menderes arkadaşımızın politika oyununda ustalığını teslim etmekle beraber biz de yetişiyoruz.

— Bakan Cemil Barlas —

★ "Bu halk ihtiyacı kadar yumurta yese yumurta ihraç edemeyiz. Yine bu halk nüfus başına üç kilo çekirdeksiz üzüm yese üzüm ihraç edemeyiz.

— Muammer Alakant —

★ "Maazallah Alakant iktidara geçip kabine kursaydı, millet şimdi ekmeği 90 kuruşa yiyecekti.,,

— İbrahim Arvas —

Şekere Zam

Aylarca evvel aradaki fiat farkı milletten alınan, sonra da yapılan zammı kanunlaştırılmak istenen şeker hakkındaki lâyiha Mecliste görüşüldü.

Neler söylenmedi? Bir milletvekiline göre, şeker fiatları Halk Partisi hükûmetleri tarafından basiretsiz ve kaygusuz şekillerde yükseltilmiştir. Dahası da var: Son zam, Anayasaya uygun değilmiş.

Peki ne yapmalı? Sayın Bay Hasan Dinçer'in tavsiyesi şu: "Bu hükûmeti al aşağı etmekle Meclisin varlığını ispat edelim!,,

Daha korkuncu var: Tahtakılıç bağırıyor: "Hükûmet kanunlara aykırı hareket ettiği için yüce divana verilsin!,,

Müthiş, duyanı da, okuyanı da tirtir titreten bir teklif. İnsan ihtiyarsız olarak bunun, bu lâfların arkasından bir şeylerin gelmesini, — ne bilelim — hükûmetin düşmesini bekliyor değil mi?

Hayır... Sürpriz, daha çok enteresandır: İvedelikle müzakere edilip şekere yapılan zam lâyihası kabul edildi!

ONE ŞARTLARI

Memleket içi	7,5	Lira
Memleket dışı	12	»
Memleket içi	14	»
Memleket dışı	21	»

Siz Olsaydınız Ne Yapardınız?

...arım asır kadar evvel Güney ...erikada bir çiftçi tarlası... ...müş, evine geliyordu. Sa... evinin önüne bırakara... ahıra soktu ve yemeğin... için içeri girdi. Hen... ...aları ağzına atmıştı ki...

Kızılderililer hücum ediy... ...diyerek helecanla odaya g...

...ftçi hemen tüfeğini alar... ...rı çıktı ve görünen S... ...liye ateş etmeye başl... ...a 5-6 kurşun atmıştı ki Hin... kaçtılar ve adam bu kaçış... ...nini araştırırken ovanın be... ...fından dumanlar yükselme... ...çıtırdılar işitilmeye başladı.

...dam ne yapsın ki evini ya... ...n?

...vap:

...ftçi hemen ahıra koştu ... sabana koşarak mümk... olduğu kadar büyük bir top... parçasını yangının yakla... ...ından evvel sürdü. Ve ...lde kuru otlar toprağın ...a kaldığı için yangın evde... ...a söndü.

...TILIK GÜZEL BİR ARSA

...ztepede tiren istasyonuna ...va iki dakika mesafede, Ç... ...n tertemiz hvasasına k... ...ğı feyizli, bir villâ inşa... ...lâde elverişli bir dönüm... güzel bir arsa satılıktır. ...lanların AYDEDE'de mu... ...rtuğrul Şevket'e müracaat... Mutavassıt kabul edilmez.

...ANKASI

...Tutarı
...lira
...0 liralık
...f ikramiyeler. Bundan fay... ay evvel
...ASINDA
...ştırmak kâfidir. Çekilişler:
31 Ağustos

Beşa gelecekten habersizler

Jandarma — (çavuşa) sis dağıldı; bak gökte yıldızlar parlıyor. Başımın ağrısı da geçti!

"Dobout,, nun eseri

AKLIMDA KALANLAR

BİLETİ ALINANLAR

Paris'te bu yıl gezip tozdukça bir sürü tuhaflıklara şahit oldum:

Bir gece Fursy'nin kabaresine gitmiştim. Tiyatronun mahşer kalabalığı. Biletimiz olduğu halde güç hal ile koltuğumuza kavuşmuş, pek te rahat yerleşmiştik.

Riyaset koltukları ismini alan bu koltukları esasen Fursy icat etmiştir. Önümdeki yerde bir adam oturuyordu, yanındaki koltukta da bir palto ve üzerine bir şapka vardı.

Kapı önünde bilet arayanlar fazlalaştığı için arkadan arkadan öndeki boş yeri gören müstahdemler geldiler ve oturan adama "yalnız mısınız?" diye sordular. "Hayır paltomla ve şapkamla beraberim, onlarda burada duruyorlar, biletleri alınmıştır!" cevabını aldılar.

Soranlar ve duyanlar güldüler, gülüştüler; gülüştük ama "Mösyö" hiç oralarda olmadı!! Bir daha geldiler, onun nezaket kapısını vurdular! Hele bunu hiç duymadı.

Hâlâ gözümün önünde dimdik bir adamdı o mösyö!!

S. M. S.

TESELLİ

Eski İngiliz başbakanı Çörçil'in refikasının el yazısı güçlükle okunur cinsindenmiş.

İkinci dünya harbinden evvel evle ilgili alâkalı bir hizmetçiye yol vermek icabetmiş. Çünkü kız hem tenbel, hem de gayet savrukmuş.

Tabii kıza bonservis vermek ve hakikati olduğu gibi yazmak lâzım. Madam Çörçil kâğıt, kalem almış, yazmağa başlayınca, Çörçil kızı teselli etmiş:

— Merak etme kızım. Kimse okuyamaz!

BİR SUAL

Fransa ihtilâlinin büyük simalarından Robespiyer, bir toplantıda nutuk söylüyordu. Birisi mütemadiyen gürültü ediyor, sözünü kesiyordu. Arkasında duran arkadaşlarından biri, gürültü edenin bir baytar olduğunu söyleyince, Robespiyer doğrudan doğruya adama hitap etti:

— Aziz dostum, siz insanlar arasında ilk defa mı bulunuyorsunuz?

Bugünden, dünden

NOEL

Noel, lâtincede "doğulan yere ve zamana ait" mânasındaki (natalis) kelimesinden türemedir. Kudüs civarında, Beytüllâhim adlı köyde dünyaya gelen Hazreti İsanın yıldönümü gecesine bu münasebetle bütün hıristiyanlarca kabul edilen yortuya denilmektedir.

Hıristiyanlığın ilk zamanlarında bu doğum âyinini bazıları Aralık ayına, bazıları da Nisana rastlatır; şenlikler yaparlarmış. Dördüncü Asırda Papa 1 inci Julius geceyi 25 Ocağa tesbit etmiş.

Orta çağda İsevîlerin en büyük yortusu sayılır, halk o geceyi gayet neş'e ile, eğlentiler, şarkılar, danslarla geçirirlermiş. Hâlâ devam edegelen an'ane, kiliselerdeki toplantılar, ağaç donatmak, révéillon) yâni gece yemeği yemek o vakitten kalmadır.

Noel Babaya gelince; çocukları cübbeli, eli sopalı bir ihtiyar güya ayutmak için uydurulmuş bir efsanedir. Koca ak sakallı, uzun el ayak ortalıktan çekildikten sonra kimseye görünmeden gök yüzünden iner; uslu çocuklara oyuncaklar getirip ocak başına dizilen kunduralarına kor. Yaramazlık eden çocuklara da falakalık bir deste değnek bırakarak savuşurmuş.

Noel yaklaştımı eski Beyoğlu Caddeikebir maşaşallah kesilirdi.

En başta gelen Bonmarşenin, Pazar Alman'ın mostraları tıklım tıklım; büyüklü, küçüklü yapma çamlar... Pahalılarının saksılarında Rehavî çalgısı bulunan, kurulunca çala çala dönenleri, çamların üzerlerinde sırçadan renk renk yeni dünyalar, mini mini mumlar, balmumundan ipek kanatlı melekler, zarif zarif ufacık oyuncaklar. Dalların etrafına telli pullu kordonlar dolanmış. Yandaki raflarda bu tefariklerin perakendeleri; boy boy Noel babalar, masaların üstünde çekmece çalgıların envaı; körüklüleri, pirinç silindirlileri. Hepsi bir arada çalmağa girişir; kimi (Gazi Osmanpaşa) marşını, (Leblebici Horhor)u, (Şinanay)ı; kimi (Maskot)u, (Venedik Karnavalı) nı, (ornvil Çanları) nı tutturur; bir curcunadır gider, ne baş kalırdı ne beyin.

Hanım nineler, cici anneler nelerden geri kalırlardı ki? Onlar da peşine tazeleri katmış, seyirciler arasında. Fazla sofular süslü püslü çamları, kanatlı melâikeleri, kokoletalı sakallıları görünce;

— Bunlara bakması bile günah! Gözüme ilişecek diye tüylerim diken diken olurken hemen yüzümü başka tarafa çevirdim; siz de çevirin çocuklar. Hem de insanın akidesi sakatlanır; kelimeişahadet getirin, salâtü selâm çekin! öğütlerini verirlerdi.

Yalnız oyuncak mağazaları mı hıncahınç? Ötekiler de bir ayak. Akraba, ahbap çocuklarına yılbaşı hediyeleri tedarikine girtmiş müsyüler, madamlar çok. Mücevher, kumaş, tuhafiye, şapka, ayakkabı, şekerleme satan mağazalara dalıp dalıp alış veriş teler.

Kırtasiyeci Löfler, Zeliç, Friderman'ın mostralarında çiçekli, kuşlu, kelebekli, üzerleri boyalı kartpostallar; İsa'nın doğuşunu tasvir eden resimler, (diyarama)-mın levhacıklar. Kitapçı Kayi'in Vays'ın, Depasta'nın, Hristodules'in camlarında lüks ciltli kitaplar: Jül Vern'in, Flamaryon'un, Stal'in fennî romanları; tâbi Hetzel'in Kolen'in Haşet'in neşrettikleri.

Tünel meydanının berisindeki (Stanter) adlı dar... gramofon sesleri sokakları taşar, fotografçı Febüs'ün sırasında pulu çarşısının arka kapısı karşısındaki Keller'den otomatik piyanocu Komendinger'den, Haçların gümbürtülü nağmeleri ortalığı kaplardı.

Hristaki pasajının içinde yığınlarla sahici çamlar. Hep adalardan kesilmiş, oraya kadar getirilmiş...

O devirde Noel şenliğine girişmek, çam donatmak, Revyonlar yapmak, yılbaşı gecesi sabaha kadar keyif çatmak yalnız ecnebilerin paralı tatlı su frenklerine mahsustu. Türkler arasında aşırı alafranga meşrebliği ile tanınmış bir hatırlı kimseler bu âdeti gizli yerine getirir, dedikodusu da kulaklara fısılanırdı.

Sermed Muhtar Al...

Kadın ve Tuvalet

★ Roma imparatoru Heliogabal, milâdın 218 nci senesi bir (kadınlar senatosu) teşkil etmişti. Bu meclis kadınların tezyinatı ve tuvaletlerile meşgul olurdu.

★ İngilterede 1700 senesinden son günlere kadar yürürlükte bulunmuş bir kanun mucibince herhangi bir kadın, hangi yaşta, ictimai mevkide, meslekte, dul veya kız olup da bir erkeği izdivaca razı etmek için lavanta düzgün, kozmatik, yapma diş, takma saç, İspanyol şalı, yüksek ökçe, yalancı kalça kullanırsa sihirbaz telâkki edilir ve o surette ceza görürdü; bu vasıtalarla temin edilmiş nikâhlar da fesholunurdu.

★ Büyük bir Amerikan ticaret birliği hazırladığı raporda bu müesseselerde daktilo ve telefoncu olarak iş gören kadınların iş saatlerinde tuvaletlerini tazelemek için sarfettikleri saatlerin şirket hissedarlarına senede bir milyon dolarlık zarara sebeb olduğunu bildirmiştir.

Milyon kelimesine alışan nesil

Ana — Bizim yavru pek zekidir. Şimdiden sa... masını biliyor. (Çocuğa) say bakalım!

Çocuk — Bir milyon, iki milyon, üç milyon...

"Fransız karikatürü

Minelbab İlelmihrab

Yazan: Refik Halid KARAY

İşgal orduları baş kumandanının tebliği — Enteresan bir mektup — Mehmet Emin Beyin merkezlere tamimi — Kürt Mustafa Paşa harekete geçiyor — Mehmet Emin Beyi mahkeme huzuruna bir mücrim gibi çıkarmıyan tahkikat — P. T. T. lilerin memnuniyeti.

Sefaret avlusuna girdiğimiz zaman bir iki memur karşımıza çıktı ve bizi binanın arkasında, bahçe içinde genişçe bir barakaya soktu. Gece olmuştu. İçerisi iğne atsan yere düşmiyecek kadar kalabalık, dolu, taşkındı. Beni bir korku istilâ etti. Yedi sene evvel Sinoba nefyedildiğimiz geceyi, vapurdaki hali düşündüm. Zaten etrafımdakilerin çoğu menfa arkadaşımdı; yüreğime bir sıkıntıdır yapıştı, iç odaya girdim. Sabri, Zeynelâbidin efendilerle Rıza Tevfik Bey, Sadık Bey, Kara Sait Paşa hep orada idiler. Bir tercüman masanın başına geçmiş gelenlerin ismini bir deftere kayıt ve kayıt etmeden evvel de Sadık Beyden tezkiye ediyordu. Hattâ daha garibi benim de ismim yazılırken biçare lider, bir lütf-u mahsusta bulunur gibi atıldı:

— Yazınız, muvafıktır! Demesin mi?

Allah Allah... Vaziyet dayanılır gibi değildi. Nerede yemek yiyecek, nerede yatacak, bu halk arasında kaç gün, kaç ay beraber yaşıyacaktık? Sakin odam, temiz yatağım gözümün önüne geldi; gözlerimin dolup boşanmasına ramak kaldı... Biraz bahçeye çıktım; ıslak bir gece, hattâ hayli da serin... Mevsimin ilk serin gecesi... Bir sigara yaktım; yaprakları yarı dökülmüş yaş ağaçlar altında dolaştım, dolaştım; fakat bir türlü sükûnet bulamıyordum. Karnım dehşetli acıkmıştı. Barakaya döndüm. Dışarıda düvel-i mutelife mümessillerinin otomobilleri sıralanmıştı; yukarıda mühim kararlar ittihaz edileceği söyleniyor, hürriyetimizin temini ümitlerinden bahsolunuyordu.

Bir aralık baraka odalarının içinde bir fısıltı duyuldu, telâş göründü. Baktım, kapıdan uzun boylu, kibar tavırlı, sade giyinmiş bir ecnebi kadını girdi. Bu, sefirin zevcesi idi. Selâmladık. Hazırına hitaben beş, on nazik cümle sarf ve tercüman da bunu bize nakletti: "Keder etmeyiniz, diyordu, bunlar siyasi safhalardır, sizin hukukunuzu ve hayatınızı muhafaza, bize bir vazifedir. Zira İngiliz hükûmeti politika mültecilerini âzami surette himaye ile maruf ve mükelleftir. Bu milletimizin ananesidir. Bizim misafirimizsiniz."

Lady Rumbold çıktıktan sonra ikinci tercüman şu tebliğde bulundu:

— İşgal orduları baş kumandanı general Harington hazuruna selâm ediyor. Vaziyet tavazzuh edinceye kadar onun misafiri olarak bir mahall-i mahsusta ikamet edeceksiniz. İstirahatiniz temin olunacaktır.

Bu nazik ve mültefit sözler ve hareketler beni hiç de memnun etmiyordu. Kendimi kampa sevkedilecek bir harp esiri addediyordum, için için eriyordum. Acaba nerede yatıp kalkacaktık? Bu merak da biraz sonra halledildi: Taş kışlaya gönderilecektik. Ah, bu tarihi binalar... Kaderimde Bekir ağayı görüp tanıdıktan sonra meğerse Taş kışla ile de teşerrüf etmek varmış! Bunu ötede okuyacaksınız.

P.T.T. idaresine mensup ve imzası mahfuz maruf bir zattan aldığımız mektubu - hâtıratın bu idare ile alâkalı kısmının eksik kalmaması için - dercetmeyi münasip gördük. Mektup sahibine teşekkür eyleriz.

Muhterem üstad Refik Halid Beyefendiye,

İlkönce, Minelbab İlelmihrab başlığı altında Aydede gazetesile geçen Mayıstanberi yayınlanmakta olan enteresan hâtıralarınızı zevkle okunmakta olduğunu arzetmek isterim. Bilhassa Mütareke devresindeki hâdiseleri tahrir san'atindeki müsellem olan tam dekoru ile canlandırmak için meharet ve kudretinize hayran olmamak elden gelmiyor. Tahlil buyurduğunuz çeşitli hâdiseler arasında P.T.T. idaresini alâkadar edenlerin daha ziyade dikkat nazarımı çekmekte olduğunu da burada kaydetmeden geçemiyeceğim. Çünkü bu idarenin en yüksek mevkiini işgal buyurduğunuz o tarihlerde ben de orada vazife görmekte idim.

P.T.T. idaresine karşı, daha ziyade bu idarenin fedakâr, çalışkan ve fazilet sahibi mensupları hakkında beslediğiniz sevginin elân devam ettiğini muhtelif yazılarıdır. Mezkûr idarenin eski bir mensubu ve P.T.T. mesleğinin fahri müdafii ve daimî gönüllüsü sıfatile Mütareke devresinde bu idarede şahidi olduğum bir hâdiseyi zatı âlinize hatırlatmayı arzu ediyorum.

Malûmunuz olduğu üzere, Mondros mütarekesini müteakip İtilâf devletleri orduları muhtelif istikametlerden topraklarımıza girmek suretiyle yurdumuzu yer yer işgale başlamışlardı. Bu işgal sıralarında P. T. T. merkezlerindeki muhaberata ve mevcut evraka da vazıyed edileceği düşünülerek devlet muhabere evrakının düşman eline geçmesini önlemek maksadile Mehmet Emin Bey tarafından bütün merkezlere makam adına telgrafla tebligat yapılarak mevcut resmî evrakın, telgraf kopya ve asıllarının kâmilen imhası lüzumu bildirilmişti.

Her nasılsa, bu telgrafın bir sureti İstanbulda Kürt Mustafa Paşa reisliğinde kurulan bir askerî mahkemenin eline geçmişti. Mahkeme, bilhassa tehcir ve taktil işlerile meşgul olmakta ve müsebbiplerinin meydana çıkarılması için var kuvvetile uğraşmakta idi. Bu telgrafın tehcir ve taktil işlerine ait vesaikin imhası maksadile merkezlere gönderilmiş olması zihabına kapılan askerî mahkeme derhal tahkikata tevessül etmiş ve mezkûr telgraf zatınıza gönderilmişti.

Mehmed Emin Bey makamınıza davet olunarak bu baptaki malûmatına müracaat olunduğu sıralarda bu muhterem zatın kötü bir niyete kurban gitmesi ihtimalini düşünerek çok üzülmüştük. Halbuki, kendisinden aldığınız kanaat verici izahat ile meselenin mahiyeti anlaşılmış ve ortada telgraf idaresine veya bu tamimi gönderen zata atfü isnat edilecek her hangi bir kabahat veya cürüm mevcut olmadığı neticesine varılmıştı.

Bu suretle Mehmed Emin Beyi mahkeme huzuruna bir mücrim gibi çıkmak zilletinden ve alnına bir kara damga vurulmak fecaatinden kurtarmıştınız. Zemin ve zamanın kötü niyetlerle iftira ve ihtirasın kolaylıkla filiz vermesine çok müsait bulunmasına rağmen, o buhranlı devrede dürüst insanları korumak hususunda gösterdiğiniz medeni cesaret doğrusu ben başta olmak üzere, bütün meslekdaşları sevindirmiş ve zatınıza karşı hepimizde şükran hisleri uyandırmıştı.

— 12 —

Taşkışladaki İngiliz Mihmanperverliğinden yakamı nasıl kurtardım?

Derhal Taşkışlaya sevkedilecektik, tahtı muhafazaya alınacaktık, hürriyetimiz selbolunacak, bir kamp hayatı sürecektik. Bu, berbat bir vaziyetti. Bir aralık çıkıp gitmeyi, başka bir halâs çaresi bulmayı düşündüm. Fakat bundan evvel karnımı doyurmak lâzımdı. Yanıma iki arkadaş aldım, kemali cesaretle kapıdan çıktım ve sefarethanenin tam karşısındaki yarı lokanta, yarı meyhane bir muhtelit aşçı dükkânına girdim.

Nefis yemekleri vardı; evvelâ rakı içtik, sonra taze balıktan, kanlı bir biftekten, fırında makarnadan mürekkep bir taam ettik. Sisam şarabı iştahımızı arttırdı ve keyfimizi yerine getirdi.

Ahbaplarımdan birisi sefarethaneye döndü, ben, diğerile beraber izbe sokaklardan misafir bulunduğum arkadaşımın evine geldim.

Bir saat kadar oturup dertleştik. Telefonla aileyi teskin ettim. Sonra müşavere neticesinde tekrar sefarethaneye dönmekliğimiz karargir oldu; döndük.

(Devamı var)

— Pek müteessir görünüyor, neden acaba?

— Duymadınmı? Lüks eşyadır diye kürkten vergi almağa başlıyacaklar!

— C. H. P. liler gazeteleri olmadığından şikâyet ediyorlarmış..

— Tuhaf, gazeteleri olsa bu sefer de okuyucuları olmadığından şikâyet ederler!

GÜLMEMEK KABİL Mİ ?

Balzac, karanlık odasında uyurken bir gürültü duyar, gözlerini açar. Pencereden içeri süzülen ay ışığıyla bir gölgenin odada dolaşmakta olduğunu görür. Anlar ki: hırsız girmiş. Hiç sesini çıkarmaz. Hırsız az sonra bir çekmeyi görür, kapağını açar, karıştırmağa başlar.

Balzac kendini tutamaz, yüksek sesle gülmeğe başlar. Vaziyetin güçlüğüne rağmen hırsız âdeta hiddetlenerek sorar:

— Ne gülüyorsunuz?

Balzac sükûnetle cevap verir:

— Nasıl gülmiyeyim? Benim güpe gündüz aydınlıkta bir metelik dahi bulamadığım çekmecede siz gece yarısı karanlıkta para arıyorsunuz!

İsviçreye Mektup

Bu hafta sana Şehir tiyatrosunda gördüklerimi yazmak sevdasına düştüm. İlk önce (Vogue) mecmuasından fırlamış gibi Hayriye Toprak, hâlâ güzel ve zarif Belkis Ratip, Nevin Akkaya falan varmış ama, ben ilk geceye yetişemedim. Şekerim salı günleri, mübarek saat 19 da başlıyor. Bir türlü ayarlayıp (figür) kaldıramıyorum. Bu ne tâbir diye şaşacaksın. Kusura bakma (nam-ı diğer parmaksız Salih'in (triposu) nun tesiri. Ha! ne diyordum ben piyese ikinci gece gittim.

İstanbulun her sahada en şirin ve en pervasız (kritiği) prenses Mevhibeye (fümuarda) rastgeldim. Saçları istediği kadar beyazlaşsın, o harikulâde gözleri ve tatlı nükteleri ile her zaman ve her mecliste aranılan bir kadın olarak kalacak.

Ankaralılardan Refik Ahmet Sevengil ile mukayeseli ve medhiyesi bol (kritikler) yazan mülâyim Lütfi Ay vardı. Ankaralı dedim de aklıma geldi, Fehamet ile Orhan burada evlendiler. Tanırsın canım iki hukukçu, pardon biri kemancı.

Sahnede Nezihe Becerikli kadife giydiği için biraz şişman durmasına rağmen kızıl saçları ve pırıl pırıl gençliği ile o kadar güzeldiki görmeni isterdim. Samiye Hun, sahnenin ebedî kibar ve kraliçe edalı kadını son giydiği elbise müstesna, çok şıktı.. Yalnız ne için halâ omuz (vatka) larını feda edemiyor anlamadım.

Piyesten aklımda bir şey kalmadı desem caiz. Mümin bir kumarbaz, şahadet parmağı ile zar attığı için Cenabı Hak parmağını almış. O da (nam diğer parmaksız Salih) kalmış. Yine de imanını bozmamış. Ama ne yazık ki. Sonunda müellifi bu mümin ve civanmerd külhanbeyini avize altında intihar ettirerek imansız gönderdi. Müellif biraz daha cesaret edebilseydi, esere bir beşinci perde ilâve eder ve topumuza bir de cenaze namazı kıldırtabilirdi.

Fitne - Fucur

KAVUN ÇEKİRDEĞİM

Gözlüğünün camını kırıyım
Gözünü görmek istiyorum

Giydiğin esvabı yırtıyım
"Sen,, i görmek istiyorum

İçtiğin sular kurusun
Susuzluğunu görmek istiyorum.

Ellerini ayaklarını kesiyim
Yanımda kalmanı istiyorum

Öleceksen çabuk öl
Kavun çekirdeğim
Seni sevmek istiyorum.

Orhan ARIBURNU

TEŞRİFAT

Fransa'da saray teşrifatı bazan çok sıkı ve karışıktı. Bu teşrifata genç kraliçe Marie-Antoinette çok güç tahammül ederdi.

Kraliçe, sarayda yüksek rütbeli kadınların arasında giyinirdi. Âdet en yüksek büyük prenses eldivenlerini çıkartarak kraliçenin gömleğini geçirirdi.

Bir kış günü kraliçe giyinmeğe hazır. Dam donör eldivenlerini çıkartarak gömleği eline alır, tam kraliçeye giydireceği sırada kapıya hafifçe vurulur. Orleans düşesi içeri girer. Daha büyük mevkide olduğundan derhal eldivenlerini çıkartıp gömleği kraliçeye uzatır. Bu sefer içeri Provans kontesi girer. Yine dururlar, gömleği onun vermesi lâzım.

Bütün bu geçen zamanda kraliçe kollarını göğsüne kavuşturmuş titreyerek bekler, zira o zamanlar ısıtma teşkilâtı olmadığından, sarayın koca daireleri buz gibidir, kraliçe sabırsızlığını pek belli etmemek için gülümsüyorsa da, bir kaç kere: (çekilir şey değil!) falan filân gibi şeyler söyler.

Bu vaziyeti gören Provans kontesi, eldivenlerini çıkartmadan kraliçenin gömleğini giydirir.

Fakat bu hareket saray teşrifatına aykırı olduğundan dedikoduyu mucib olur.

Garibimsi Bilgiler

★ **Takma ayaklı inek** — Bir ineğin ön ayağı, diz kapaktan aşağı her nasılsa kesilmiş. Bu ineğe tahtadan bir bacak takılmış, hayvancağız gezip duruyormuş.

★ **İsanın doğduğu yıl** — Hazreti İsa Hristiyanlık devrinin ilk yılında doğmamıştır. Bu devrin başlangıcından dört sene evvel doğmuştur. Bir XVI .cı asır vakanüvisinin hesabındaki bir yanlışlık, (İsa birinci yılda doğmuştur.) şeklindeki ... mi ve yanlış bir anlayışın ... kalmasına âmil olmuştur.

★ **Bir bakışta iki Okyanus** — İrazu dağı tepesinden, ... hem Pasifik, hem de Atlantik ... nizini görmek kabildir.

★ **En kısa bir mesafe** — ... hattır diye biliriz. Halbuki ... hur tayyareci Lindberg, bu ... yır, diyor. Bunu New-York'tan ... rise uçtuğu zaman söylemişti. Çünkü kendisi, bu iki şehir ... da arzın sathına müvazi bir ... yaptığını ifade etmişti. Yani en kısa uçuş yolu bir dairenin ... hiti üzerinde olmuştu.

★ **Pusla hakkında** — Pusla ... si Şimal kutbunu gösterme... natisi kutup hakiki şimal ... nun 1500 mil Cenubunda ve ... riben 97 derece Garbi tulünde ...

★ **Sirke nehri** — Kolombiya ... Puracé faal yanardağı civarı... dır. Bu nehir, gerçi, Ecuator ... nında memleketin Cenub ... dan çıkar ve 680 mil Şimale ... delena'ya akan Cauca nehrinin ... koludur. Nehrin yüksek hamuzlu... ti, kısmen yanardağ ... lunmasına atfediliyor. Binde ... Sülfirik asit, binde (9) Hidroklo... rik asit ihtiva etmektedir.

Bu yıl Amerikan yardımı arttırılacak.
1949 un Noel Babası!

Garibimsi Bilgiler

akma ayaklı inek — Bir
ayağı, diz kapaktan aşağı
alsa kesilmiş. Bu ineğe
bir bacak takılmış, hay
ezip duruyormuş.
anın doğduğu yıl — Ha
stiyanlık devrinin ilk y
mıştır. Bu devrin baş
dört sene evvel doğm
VI .cı asır vakanüvisin
aki bir yanlışlık, (İsa
oğmuştur.) şeklindeki
yanlış bir anlayışın
ına âmil olmuştur.
ir bakışta iki Okyanu
dağı tepesinden, iki
asifik, hem de A
görmek kabildir.
kısa bir mesafe — D
diye biliriz. Halbuki
yareci Lindberg, bun
or. Bunu New-York
ştuğu zaman söyle
kendisi, bu iki şehir
n sathına müvazi bir
u ifade etmişti. Yan
uçuş yolu bir daire
rinde olmuştu.
sla hakkında — Pus
l kutbunu gösterme
kutup hakiki şimal
00 mil Cenubunda ve
7 derece Garbî tulünd
rke nehri — Kolombiy
faal yanardağı civar
nehir, gerçi, Ecuator
nemleketin Cenup
ar ve 680 mil Şimal
va akan Cauca nehrin
. Nehrin yüksek hamı
en yanardağ yanı
na atfediliyor. Bin
asit, binde (9) H
ihtiva etmektedir.

ivenlerini çıkartmad
gömleğini giydirir.
bu hareket saray
kırı olduğundan ded
b olur.

rttırılacak.
sı!

KİRPİNİN dedikleri

"Ört ki Ölem" Amma Örteceği Varsa!

Gazetelerden öğreniyoruz ki — doğru olmamasını dileriz — bundan sonra devlet ve belediye hastahaneleri paralı olacakmış; daha doğrusu ameliyat, laboratuvar ve pansuman masrafları halktan alınacakmış.

Bu kararı hangi makam nasıl bir salâhiyete dayanarak verdi? Bakanlar Kurulunun bile böyle bi karar almaktan çekinmesi lâzım gelirdi. Karar pek mühimdir, yoksul halkın hayat ve sıhhatile alâkalıdır; hattâ ölümünü intaç edecek derecede tehlikelidir. Binaenaleyh Millet Meclisince incelenmesi behemahal lüzumludur.

Müstakil, muvafık, muhalif mebuslar! dikkatinizi çekmemize müsaade buyurunuz. İşte hükûmetten soruyu, hattâ gensoru denilen istizahı icap ettiren bir mesele!

Milletvekili sıfatını taşıyan insan hangi partiden ve hangi kanaatte olursa olsun bu işi hükûmetten sormak, önlenmesi için de elinden geleni yapmağa zorundadır. (Sağlık ve Sosyal yardım) ismini taşıyan bir Bakanlıktan — Vatandaşların çoğu geçim zorluğu içinde kıvranır, ilâç parasını bulamaz, bulmak için sırtındakini satarken — beklenen bu mudur?

(Sosyal Yardım):

Güzel ve modern isimler almak marifet değil. O isimlerin icabını yerine getirmek hüner!

Ameliyat, laboratuvar, pansuman ve saire masrafı? Yıkım! Kararın mânası şudur: — Buyurun cenaze namazına!

Ümit ederiz ki Millet Meclisinin müdahalesi imdada yetişir, bu korkunç daveti yarıda boğar. Yoksa artık yoksul hastalar için "Örtki ölem!" demekten başka söz kalmaz.

O da örtecek nesne bulmak şartile. Belki de bir kısmı sadece "Ölem!.. diyecek....

KİRPİ

Arkadaşımız Semih Mümtaz'ın (Hayal Olmuş Hakikatler) adlı kitabı Beyoğlu Tünel meydanındaki Tünel Kitabevi ile Saray Kitabevinde dahi satılmaktadır.

Bir dokun...

Sussak Daha İyi Olur!

Bir kaç gün evvel sabah gazetelerinde şöyle bir havadis okudum:

"İstanbulun fethinin 500 üncü yıl dönümü hazırlıklarını ikmal için Millî Eğitim Bakanının başkanlığında, bakanlıklar arası bir komisyon kurulmasına karar verilmiştir. Komisyon yakında çalışmalarına başlıyacaktır."

İstanbulun fethinin yıl dönümü ile bakanlıkların, yani hükûmetin bu kadar ilgilenmesine hayret ettim doğrusu! Yirmi beş yıldanberi vekillerimiz, bakanlarımız, bakımsız İstanbula en ufak bir alâka ile dahi bakmadılar. Onların nazarında İstanbul, bir müze salonuna serilmiş, üzerinde yer yer harabeler, lâtif tabiat manzaraları görülen büyük bir Acem halısından farksızdır. Sık sık gelirler, yabancı bir seyyah edasile nakışlara kuş bakışı göz atarak kadife tüylerin üstünde rahat rahat dolaşırlar ve eskidikçe kıymeti artan halıyı kendileri de lütfen çiğneyip değerini bir kat daha arttırmışçasına bir gururla çekilip giderler.

İstanbul harapmış, İstanbul bakıma muhtaçmış, İstanbul belediyesi parasızmış; hükûmet erkânı bunları kat'iyen umursamazlar.

Evet gazetede okuduğum havadis beni cidden hayretler içinde bıraktı. 500 üncü fetih yıl dönümü hazırlıklarını tamamlamak için bir komisyon kuruluyormuş. Şaşılacak şey! Demek ki, 500 üncü yıl dönümünü kutlamak üzere daha evvel bir hazırlık faaliyeti başlamış da şimdi o hazırlığı ikmal edeceklermiş?

Gerçi senelerce evvel böyle bir tasarı ele alınmıştı amma B. Recep Peker Kabiesi bu teşebbüsü akamete uğrattı. Bay Recep Peker iş başında bulunduğu müddetçe sık sık söylediği şatafatlı nutukları da İstanbulun beş yüzüncü fetih yıl dönümüne de müteaddit defalar temas etmiş, yaldızlı vaitlerle süslenen programı gönüllerimize çelmişti. Bir müddet böylece kendimizi avuttuk.

Fakat günün, daha doğrusu gecenin birinde semavî bir âfet şiddetile tepemize inen mahut "7 Eylül kararları" milletin yelkenlerini suya indirdiği gibi İstanbulun beş yüzüncü fetih yıl dönümü programını da suya düşürdü.

Saka hükûmetinin bu işi yeniden ele olmağa yeltendiğini kabul edelim, fakat bu kadar acele neye? Cumhuriyetin yirmi beşinci yıl dönümünde kutlama hazırlıklarına bayramdan bir hafta evvel başladık ve yedi gün içinde tamamlayıverdik. Halbuki İstanbulun fetih yıl dönümüne daha beş sene var. O zamana kadar neler olur, neler!

Diyeceksiniz ki, "Cumhuriyetin 25 inci yıl dönümü hazırlıkları dar zamana sıkıştırıldığı için aceleye geldi, İstanbul iyi süslenemedi."

Bu mütalâada ben de sizinle beraberim, aziz dostlar! gel gelelim, Fetih bayramı hazırlıklarına beş yıldan evvel başlanıp da ne yapılacak? Harap abideler, diz boyu çamura gömülmüş kaldırımsız sokaklar, minarelerin bellerine dolanmış sönük kandilden kuşaklar; kurşunları sökülmüş, duvar yarıklarından ağaç fidanları fışkırmış camiler, medreseler, türbeler; yangın arsalarını kaplamış gece kondu kulübecikleri; mahzen deliklerinden, ağaç kovuklarından duyulan çocuk çığlıkları ve öte yanda göklere gölge salan susuz apartımanlar; Beyoğlu caddesinin iki tarafında bir kadit çenesinin dişleri gibi sırıtan beyaz boyalı tahta direkler, hırıltılı hoparlörleri kekemeleştiren heyecanlı nutuklar...

Fethin beş yüzüncü yıl dönümünde Fatih'in ruhunun karşısına şu sünepe kılıkla çıkacak değil miyiz?

Hiç çıkmasak, sussak daha iyi olur!

Cemal Refik

Yahudiler Kızıldenize iniyorlar. (Gazeteler)

— Duydun mu? Kahireye, Türklerin Nizipte kırılıp geçirildiğini gösteren bir âbide dikiyorlarmış.

— Bir kaç sene sonar da Filistinde yahudilerin kırıp geçirdiğini gösteren bir âbide dikildiğini duyarsak, hç şaşmayalım!

Ah Şu Filmcilik!

Amerikadan gelen haberlere göre sinema şirketleri yeni filimlerde tadilât yapmağa karar vermişler: Yeni modaya ve yeni temayüle uyarak bundan böyle filimlerdeki cinayet sahnelerinde tabanca ve bıçak kaldırılacak, yerine gırtlağını sıkarak öldürme şekli ikame olunacaktır!

Meşhur prodüktör Alfred Hitchcok şu izahatı veriyor:

— Seyirciler silâhla işlenen cinayetlerden zevk ve heyecan duymamağa başladı. Eskiden tabancalar ve kamalar çekildikçe heyecana uğrarlardı. Bugün silâh ve zehir onları hissiz bırakıyor. Boğarak öldürme ise, dikkat ettik, pek tesirli oluyor.

Ve ilâve ediyor:

— Zaten boğma suretile öldürme daha fotojeniktir. Gırtlağı sıkılırken ıztırapıar içinde [illegible] seyretmek nerede? "pat,, diye bir tabanca kurşunile yahut böğrüne sokulan bıçkala öleni seyir nerede? Arada dağlar kadar fark var!

Zifaf Gecesinde

— Üzülme anneciğim, ben idare etmesini bilirim.

"Le Rire„ den

Kadınlar

Eski Fransız baş vekili Heryo bir tirende seyahat ediyordu. Karşısında oturan hiç tanımadığı bir adamla havadan sudan bahsetmeğe başladılar. Bir aralık adam, söz gelişi kadınların erkeklerden daha ziyade acıya, sızıya tahammül ettiklerini söyler. Heryo sorar:.

— Siz doktor musunuz?

— Hayır kunduracıyım da!

Bunları Biliyor musunuz?

1 — Kurşun kalemde kurşun yoktur. Sadece kömürün bir cinsi olan grafit vardır.

2 — Corck namiyle mâruf bacaklarda mantar yoktur. Bu isim, bu bacakları icadeden doktorun mantar mânasına gelen isminden nâşidir.

3 — Alman gümüşü, gümüş ihtiva etmez. Yalnız bakır, nikel, ve çinko halitasıdır.

4 — Kahve böğürtleni bir böğürtlen değil, bir tohumdur.

5 — Pirinç kâğıdında pirinç yoktur. Bu isimdeki kâğıt odun hamurundan veya odun ziftinden yapılır.

6 — Glâse eldivende keçi derisi yoktur. Bu eldivenler koyun derisinden yapılır.

7 — Soda suyunda soda yoktur. Karbonik asid gazı ile muamele edilmiş sudur.

8 — Pana şapkaları Panamada yapılmaz. Ecuator'da imâl edilir.

9 — Hudson körfezi bir körfez değildir. Bir iç denizdir.

10 — Deve kılı fırçasında deve kılı yoktur. Bu fırçalar sincap kıllarından yapılır.

11 — Fransız fasulyesi Fransadan gelmiyor. Hidistanda yetişir.

13 — Balina bir balık değildir. Memeli hayvandır. Sıcak kanlı mahlûkattandır. Yavrusunu emzirir.

14 — Arı kuşu isimli kuş kaantlariyle vızıldar.

15 — Sözüm ona, dört asli unsur diye bilinen ateş, su, hava, ve toprak birer unsur değil, birer mürekkep maddedir.

30 Yaşında Gibi

75, 80, 85 lik, üç yaşlı adam dereden tepeden, mazuen halden konuştuktan sonra sıra ölüm bahsine gelir. Birbirlerine hangi şekilde ölmek istediklerini sorarlar.

75 yaşındaki:

— Ben, der sektei kalpten farkında olmadan ölmek isterim.

80 yaşındaki!

— Evet haklısınız ama, der ölmeden evvel faydalı bir iş görmek lazım, onun için ben tayyare ile Moskovanın üstüne bir bomba atıp, kendim de bu bombanın patlamasiyle ölmek isterdim.

İçlerinde en yaşlısı ayni zamanda da en dinçi olan 85 lik şöyle der:

— Bu sizinkiler olmayacak şeyler değil, benimkisi biraz daha güç; ben kıskanç bir kocanın kurşuniyle ölmek isterdim!...

ROMA VE NERON

Roma yanarken Neron keman çalmamıştır. Bir kere keman icad edilmemişti. Neron başka çalgı da çalmış değildir. Çünkü yangın zuhurunda 50 mil uzaktaki Antium'da kendi köşkünde bulunuyordu. Şehir külleninceye kadar Romaya dönmemişti.

NİKÂH DAİRELERİNDEN HAYAT SAHNELERİNE

ERKEKLİK GURURU

30—XXXVII

— 31 —

Hamiyet hanım biraz durakladıktan sonra:

— Şey, yavrucuğum, dedi. Bunlar henüz bir aile haline gelmemişler, fakat mes'ut bir yuva kurmağa hazırlandıkları besbelli.

— Hazırlıklarının görünüşü hoşa gidecek bir şeye benzemiyor.

— Neden hoşuna gitmedi, hanım kızım? Şu mes'ut çiftin nesini beğenmedin?

— Bilmem.. Siz beğeniyor musunuz şunların halini?

— Elbette beğeniyorum. Hallerinde ne varmış?

Bira bardaklarını alıp birini Firdese uzattı:

— Biz lâkırdıya dalıyoruz, biralarımız bardakta dura dura tadı bozuluyor. Şunları bitirelim de sonra konuşalım.

Bardakları son yudumuna kadar boşalttılar. Hamiyet hanım çatalın ucile aldığı kaşar peyniri parçasını Firdesin ağzına uzattı:

— Hadi bakalım şeker yavrum, biz de şu sevdalılar gibi birbirimize ikram edelim. Aslında sana ikram edecek ben değilim amma şimdilik idarei maslahat için bu iş bana düşüyor. İnşallah pek yakında seni de şunlar gibi mes'ut göreceğim, koltuklarım kabaracak.

— Ne münasebet? Allah göstermesin. Onlara benzemektense..

Hamiyet hanım mânalı bir göz işareti yaptı:

— Şimdilik böyle düşünmekte haklısın, Firdesçiğim. Her zaman söylediğim gibi, senin henüz dünyadan haberin yok. Kenar mahallelerde kaba cahillerin arasında yetiştiğin için hayatın, saadetin ne olduğunu bilmiyorsun. Bir aile yuvasının mes'ut olabilmesi için kadınla erkeğin yalnız sevişmeleri kâfi değildir. Sevgiye aldanma sakın. Onlar gelip geçici heveslerdir. İnsan en çok sevdiği şeyden bile günün birinde bıkar, gönlünü yeni yeni heveslere kaptırır. İşte senin eski kocan olacak serseri de...

Firdes şiddetle itiraz etti:

— Yoook, rica ederim Sabri için böyle şeyler söylemeyiniz.

— Dur kızım, sinirlenme. Ben fena bir şey söylemiyorum, onun sana karşı sevgisi olmadığını ispat etmek istiyorum.

— Hayır, hayır... Bunu söylemeyiniz. Sabri beni çok sever.

— Bak, işte bu sözlerin de gösteriyor ki, sevgi işlerinde çok toysun, yavrucuğum. Evet, oğlan ilk zamanlarda seni sevmiş amma bu sevgisi, demin söylediğim gibi, gelip geçici bir hevesten başka bir şey değilmiş. Hevesini aldıktan sonra sevgisi geçmiş, senden soğumuş.

— Kat'iyyen olamaz. Sabri benden ne diye soğuyacakmış? Bunları nereden biliyorsunuz?

Bu esnada Şevki Bey muhcup bir tavırla geldi:

— Affedersiniz, sizi yalnız bıraktım. Midye tavasını iyi yapması için aşçıya emir verirken gazinoya bir arkadaşım geldi. Şimdi kendisi öbür tarafta oturuyor. Aramızda mühim bir ticaret meselesi vardır. Müsaade ederseniz ben biraz onunla görüşeyim. Siz bir taraftan yemeğinizi yeyiniz, balıklar soğumasın. Midye de hazırlanıyor.

Şevki Bey gittikten biraz sonra garson midye tavasını ve dört bira dublelerini masaya bıraktı, izahat verdi:

— Pardon efendim, Şevki Bey'in bir arkadaşı gelmiş. Öbür tarafta ne zaman bitiriyor onun ilendi... nusmak, çapuk, çapuk gelecek burada.

Firdes yine dalmıştı. Denize bakıyor, arada bir alnını, gözlerini oğuşturarak göğüs geçiriyordu. Hamiyet hanım onu bir müddet kendi haline bıraktıktan sonra yavaşça elini omzuna koyup kulağına eğildi:

— Deniz havasının tesirini görüyorsun ya, Firdesçiğim; âsabın düzeldi, vücudun rahatladı. Hadi bakalım, Midye tavasını soğutmıyalım. Pek severim bunu. Ce. Re.

(Devamı var)

Geveze kadının kocası

— Yalnız nikâh günü bir defa "Evet" diyebildim. Ondan sonra bana bir kelime lâf söylemek imkânını vermedi!

"Fransız karikatürü"

DOKTORLAR

Voltaire hastalanmıştı. Bir doktor çağırdılar. Kendisini uzun uzun muayene eden doktor, reçete yazdı:

— Verdiğim şuruptan, dedi. Yemeklerden sonra bir yemek kaşığı alırsınız.

Reçeteyi yaptırdılar. Öğle olmuştu. Voltaire yemeğini yedi.. İlâçtan bir kaşık aldı; istikrahla yüzünü buruşturdu:

— Şu doktorlar, pek garip insanlar dedi. Tanımadıkları kimselere tanımadıkları ilâçları verirler!

Polis hikâyesi :

SIR VEREN LEKE

"Donald Stone" den tercüme

— IV —

Robbinsten ayrılmak istemediği de anlaşılıyoryordu. Kadının nasıl bir mahlûk, cemiyetin başına bir belâ ve dünyaya zarardan başka hiç bir şey vermek kudretinde olmadığına da kanaat getirdim, birdenbire aklıma öldürmek geldi; açık bir çekmede gördüğüm bıçağı kalbine sapladım. Eğer şu Robbins denilen adam benden sonra odaya girmemiş olsaydı, kimse katil diye yakalanmazdı. Bu Robbins kimdir? Belki on kere ölümü hak etmiş bir insan. Benim hayatım neden onunkinden daha kıymetsiz olsun?

Price başını salladı:

— Sir Oliver, bu filosofları uzun uzadıya düşündürecek bir meseledir. Benim vazifem kanuna hizmet etmek ve bir adamın işlemediği cinayet yüzünden mahkûm olmasının önüne geçmektir.

İki adam da susmuştu, odada hiç ses yokken birdenbire köşeden bilinen fakat o sırada hiç beklenmeyen bir ses ikisini de şaşırttı, birbirlerinin yüzüne hayretle baktılar.

Radyodan spikerin sesi, meteoroloji haberlerini veriyordu. İkisi de anlaşılmadan dinlediler, Sir Oliver kapatmak için ayağa kalkarken:

— Kapatmayı unutmuşlar, dedi.

Fakat düğmeyi çevirmek için daha radyonun yanına gelmeden spiker tekrar başladı:

— En son havadisler:

"Wondsworth hapishanesinde yatmakta olan ve Nora Masterin katili olmak suçuyla itham edilen Billy Robbins, bir alkolizm krizi neticesinde hastahanede ölmüştür."

Sir Oliver birden durdu, düşmemek için arkasındaki kütüphaneye dayandı. Price de bir otomat gibi hızla ayağa kalktı. İkisi de vak'anın içine birden yabancı biri karışmış gibi radyoya bakıyorlardı. Spiker bir saniye durduktan sonra başka haberlere geçti. Sir Oliver düğmeyi çevirdi, oda yine eski sessizliğini buldu. Sonra Price'e dönerek titrek bir sesle:

— Bu, dedi, vaziyete belki bir yenilik verir.

Price konuşmak için ağzını açtı, tekrar kapattı; bu sefer dışarıdan bir takım neşeli sesler, kahkahalar geliyordu. Kitap odasının kapısı teşrifatsızca açıldı, odaya zarif giyinmiş solgun benizli bir genç adamla gayet güzel bir genç kız gülüşerek girdiler. Priceı görünce durdular.

Genç adam:

— Affedersiniz baba, sizi yalnız sanıyorduk.

Genç kız da:

— Vaktinden bir saat evvel geldik, Fred bana koloni hatıralarını gösterecek.

Sir Oliver gülümsedi.

— Sizi dostlarımdan Mösyö Price'le tanıştırayım. Oğlum, nişanlısı Lady Georgia Fenton.

Genç adam:

— Sizi fazla rahatsız etmedik ya? dedi.

Sir Oliver onların odadan çıkması için tatlı bir el işareti yaptı, ve:

— Saat 8 de yemek yiyeceğimizi sakın unutmayın! dedi.

Onlar çıktıktan sonra, iki adam yeniden odanın sessizliği içinde kaldılar, ancak dışarı çıkanların ayak sesleri uzaklaştıktan sonra, Price Sir Oliver'in gözlerinde okuduğu suale cevap verdi:

— Sir Oliver, beni kurtulmıya uğraşmıyacağım bir çıkmaza soktunuz.

Ve gülerek ilâve etti:

— Robbins'i senelerdenberi tanırım, fakat hiçbir zaman bu derece yapılacak hareketi zamanında yapabileceğini ondan ummazdım!

Sir Oliver:

— Eğer doğru anlayabildimse,

Diye mırıldandı.

Price notlarının bulunduğu karneyi ateşe atarak:

— Hiç bir zaman on beş günlük çalışma neticesi elde ettiğim malûmatı bu derece memnuniyetle yoketmemiştim.

Dedi...

S o n

Tercüme eden: Fatma KARAY

Hayvanat bahçesinde

Kadın — (Kocasına) görüyormusun ya, bana Deve kuşu tüylü şapka pek yakışacak!

"L'illustré" den

Sarılık Mutlaka Geçmeli

Doktor kapıyı açarak seslendi:

— Sıra kiminse gelsin!..

Sıra ufak tefek, sessiz, bir adamındı. Yavaş sesle:

— Doktor, diye başladı.

— Hacet yok dostum. Sizi muayene etmeden söyliyebilirim, sarılık olmuşsunuz.

— Fakat doktor...

— Fakatı makatı yok, her halde ben işimi sizden daha iyi bilirim. İşte reçeteniz bu ilâçları on beş gün alın, sonra tekrar bana gelin.

Ufak tefek adam reçeteyi alarak gitmekten başka çare bulamadı.

On beş gün sonra tekrar geldi.

Doktor:

— Hah, dedi sizi tanıdım, nasılsınız?

— Ben de size onu söyliyecektim...

— Daha sarılık geçmemiş. On beş gün ayni ilâçlara devam.

— Doktor müsaade ediniz de...

— Güle güle dostum, on beş gün sonra gelin! diyerek kapıyı açar.

On beş gün sonra adam tekrar gelir.

Doktor adamı görür görmez:

— Hah! der, yine "Benim,, sarılıklım geldi. Bir bakayım hele, geçmemişe benziyor. Bu da ne demek?

Küçük adam mahcubiyetle mırıldandı.:

— Doktor, belki Çinli olduğumu daha farketmemişsinizdir.

KİLOSU

İkinci dünya harbinin meşhur simalarından mareşal Göring'i bir doktor muayene ediyordu. Sordu:

— En fazla kaç kiloya kadar çıktınız?

— 98...

— En az?

Göring, gülerek cevap verdi:

— Beş buçuk. Annem öyle söyler!

ANLAŞILAN DAVA..

Meşhur doktor Lishtenberg'in pek hoşuna giden ve arkadaşlarına sık sık anlattığı bir fıkra:

Kendisine hiç tanımadığı bir hasta gelir. Adamı muayene ederek: "Berbad. Tavsiyelere başlar:

— Evvelâ içkiyi, sigarayı bırakın. Gece eğlencelerine veda edin. Akşamları en geç saat sekizde yatağa girin ve...

Hasta adam, Doktorun sözünü keser:

— Kâfi kâfi! der. Benden evvel karımla görüşmüş olduğunuz anlaşıbyor!

Müdür — (Yeni öğretmene) yok, canım. Birdenbire ürkmeyiniz. Göründükleri kadar korkunç değildirler!

"Fransız karikatürü"

GARİP ŞEYLER

Conwaz'da (Amerika) 36 yaşında, 112 kiloluk bir kadın, dünyaya 8 kilo ağırlığında bir erkek çocuk getirmiştir. Çocuğu dünyaya getiren doktor Harrod, çocuğun boyu ve iriliğinin altı aylık bir çocuktan farksız olduğunu söylemiştir. Çocuğun babası 63 yaşındadır.

Kenjiro Matsuda isminde Japonyalı bir çiftçi, ineğinin arılar tarafından öldürüldüğünü söylemiş, vak'ayı da anlatmıştır.

Zavallı inek kuyruğunu sallarken kazara bir arı öldürmüş. Nasıl haber aldıkları tabiî bilinmez, civardaki kovanlardan 60.000 arı hayvanın üzerine derhal hücum etmişler ve sokmaya başlamışlar. Sahibi biçare hayvanın çıkardığı feci sesleri duyarak yetişmiş ve arıları kovmağa çalışmış, mühimce miktarını da öldürmüş, fakat o kadar arı ile başa çıkamıyacağını anlayınca ineğin âkıbetine uğramamak için kaçmıştır. Bir müddet sonra dönünce ineğini ölü bulmuş.

Birinci Cihan harbinden evvel, New - York'da Çin mahallesine giden seyyahlar, orada gördükleri acaipliklerin, bu yerlere daha fazla müşteri çekmek için uydurma komedilerden ibaret olduğunun farkına bile varmazlarmış.

Hattâ kahvelereden birinde mutlaka her gece bir de cinayet olurmuş. Sarhoş görünen bir kadın gipiyanisti öper. Ateş püsküren koca karısının üzerine atılarak, hileli bir bıçağı kadına saplayıp kaçarmış.

Bu vak'a üzerine heyecanlanan seyirciler gidip nöbetçi polise haber verirler; fakat meselenin aslını bilen polis, güya (katilin) peşine düşer gibi görünürse de esasta hiç aldırmaz; bu gibi vak'alardan hoşlanan seyircilere cinayetin uydurma olduğunu bildirmezlermiş. Ertesi gece yine aynı oyun oynanırmış.

Dadı ile âşıkı

— Çocuk pek kıskançtır, demiştim de inanmamıştın; anladın mı şimdi?

"Ici Paris" den

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük
değildir

AYDEDE

SİYASÎ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	23	»

Satılan Dünya

Pertinax'ın ölümünden sonra, yüksek salâhiyet sahibi, kudretli Praetor Guard tarafından Roma düyasının müzayede ile satılması teklif edildi. Zengin bir Roma tâciri olan Didius Salvius Iulianus Marcus, müzayedede diğer rakiplerini mağlûp etti ve (5.000.000) dolar altını ödedikten sonra, bunun mukabilinde, dünya kendisine devredildi.

Tarih: Milâttan sonra 193 ve Mart ayının 28 i!..

Roma lejyonları büyük Britanyaya ayak bastıktan sonra bu rezilâne muameleyi öğrenince nefretlerini izhar ettiler ve kumandanları Septimus Severus'un idaresinde Roma'ya koştular. Burada Didius yakalandı, azledildi ve Milâdî 193 senesinin Haziran ayının ikinci günü kafası kesildi.

Kadın — Ne o? Artık nişan yüzüğünü takmıyor musun?

Kocası — Hayır, hayatımda bir defa fedakârlık ettiğimi ilân ederek övünmek doğru değil!

"Le Hérison" dan

Birine Göre Öteki...

Her ikisinin de müşterek bir dostu, Wagner'le Schumann'ı birbirine tanıştırdı.

Aradan bir müddet geçti. İki üstadı birbirine tanıştıran dost, Wagner'e rastladı. Schumann'ı nasıl bulduğunu sordu.

— Mükemmel bir insan fakat mütemadiyen susuyor!

Bu dost, başka bir gün Schumann'dan da şu cevabı aldı:

— Wagner'i çok beğendim. Yalnız hiç durmadan konuşuyor!

Sahibi: F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Cemal Refik Delibaş
İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği yer:
Murad KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı yer: TAN Matbaası

SATILIK GÜZEL BİR ARSA

Göztepede tiren istasyonuna ve çarşıya iki dakika mesafede, Çamlıcanın tertemiz hvasaına karşı, toprağı feyizli, bir villâ inşasına fevkalâde elverişli bir dönümden fazla güzel bir arsa satılıktır. Talip olanların AYDEDE'de muharrir Ertuğrul Şevket'e müracaatları. Mutavassıt kabul edilmez.

Herkesin cebinde bulunması lâzım Saygı hissinize,
ve sıhhatinize büyük yardımı olan eşsiz keşif, medenî bir ihtiyaç maddesi.

SEN-BEN

Kokusundan çekindiğiniz şeyi yemek için size cesaret veren tek müstahzar.
Depo: TÜRKİYE Eczanesi - İstanbul
Ankara Caddesi No. 88 Tel: 23475

Hanımeli

Türkiyenin En Büyük Kadın Gazetesi

ARALIK SAYISI ÇIKTI

Bütün Yazıları Ciddî, Faydalı, Pratik, Öğreticidir. Renklerle ve Resimlerle Gösterilmiştir.

40 Sayfa 50 Kuruş

İstanbul TAN Matbaası

Çocuk Ansiklopedisi

Türkiyenin yalnız bütün çocuklarını değil hattâ bütün büyüklerini de ilgilendirir.

★★★

Bütün dünyanın bilgileri herkesin anlıyacağı tarzda sade olarak yazılmıştır.

★★★

2 Büyük Cilt - 1448 sayfa - 1783 Resim - 218 Mevzu

Fiyatı 15 Liradır.

İstanbul TAN Matbaası

T. C.

ZİRAAT BANKASI

1949

Yılı İkramiye Tutarı

300.000 lira

Her Çekilişte:

25.000, 10.000, 5.000 liralık

İkramiyelerden başka 461 adet muhtelif ikramiyeler. Bundan faydalanmak için çekilişlerden bir ay evvel

ZİRAAT BANKASINDA

100 liralık vadesiz bir tasarruf hesabı açtırmak kâfidir. Çekilişler:

28 Şubat - 30 Mayıs - 31 Ağustos
30 Aralık

TASARRUF HESAPLARI

1949 İkramiye Plânı

75000 Lira

Büyük ikramiyeler

3	Tane	10000	Lira
3	„	5000	„
12	„	1000	„

Çekilişe iştirâk için en az

100 liralık bir hesap açtırınız.

veya mevcut hesabınızı bu miktara yükseltiniz.

TÜRK TİCARET BANKASI

(Tesis tarihi: 1914)

İstanbul Şubesi: Tel. 24478

Osmanbey Ajansı: Tel: 80481